

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 22 november 2021

948/2021

Lag om försäkringskassor

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Tillämpning av lagen och de centrala principerna för verksamheten

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på försäkringskassor som är registrerade enligt finsk lag och beviljar ersättning till följd av sjukdom, lyte eller skada eller avgångsbidrag eller begravningsbidrag eller andra bidrag inom social personförsäkringsverksamhet (*försäkringskassa*).

Försäkringskassorna får inte bedriva pensionsförsäkringsverksamhet.

2 §

Tillämpning av lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor

På försäkringskassor som avses i denna lag tillämpas vad som i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor (946/2021) föreskrivs om pensionsanstalter och pensionskassor, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Bestämmelserna i 1 kap. 1–6 §, 2 kap. 1, 4, 7 och 8 §, 4 kap. 8 och 22–26 §, 5 kap. 2–4, 8 och 9 §, 6 kap. 6 §, 7 och 8 kap., 10 kap. 1, 3, 13, 14 och 16 §, 11 kap. 1, 3, 4, 14, 15 och 17 §, 12 kap. 1–5, 10–12, 15, 17, 18, 20, 22 och 23 §, 13 kap. 1, 2, 5, 6, 12, 17–32, 34, 35 och 39 §, 14 kap., 16 kap. 1–3 § samt 17 kap. 2 § i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor ska dock inte tillämpas på försäkringskassor som avses i denna lag.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *sjukkasse* en försäkringskassa som beviljar ersättning till följd av sjukdom, lyte eller skada,

2) *arbetsplatskasse* en sjukkasse enligt 16 kap. i sjukförsäkringslagen (1224/2004) som också kan bedriva verksamhet som sjukkasse för att komplettera de lagstadgade förmånerna,

3) *kompletteringskasse* en sjukkasse som bedriver enbart verksamhet som kompletterar de lagstadgade förmånerna,

- 4) *begravnings- och avgångsbidragskassa* en försäkringskassa som betalar avgångsbidrag eller begravningsbidrag när en försäkrad avlider eller andra bidrag som kan jämföras med dessa,
- 5) *EES-stat* en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
- 6) *OECD-stat* en stat som hör till Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling,
- 7) *försäkrad* en person som är berättigad till förmåner i enlighet med försäkringskassans stadgar,
- 8) *förmånstagare* en person vars rätt till en förmån är beroende av en annan persons försäkring,
- 9) *delägare* en arbetsgivare och en företagare som är skyldig att betala försäkringsavgifter till en kassa,
- 10) *koncern* en koncern enligt bokföringslagen (1336/1997),

4 §

Verksamhetens syfte och verksamhet före registreringen

En försäkringskassas syfte är att inom den verksamhetskrets som avses i 5 eller 7 § på ett annat än affärsmässigt sätt bedriva verksamhet som avses i 1 § och på ett sätt som tryggar de försäkrades förmåner förvalta de medel som inflyter till försäkringskassan för detta ändamål. Försäkringskassor får inte bedriva annan verksamhet.

Före registreringen får försäkringskassan inte förvärva rättigheter, ingå förbindelser eller uppträda som part i en domstol eller hos någon annan myndighet.

De som deltagit i eller beslutat om en åtgärd som på försäkringskassans vägnar vidtagits före registreringen ansvarar solidariskt för åtgärden. Styrelsen och verkställande direktören kan utan personligt ansvar föra talan i ärenden som gäller bildandet av försäkringskassan.

5 §

Sjukförsäkringskassors verksamhetskrets

Bestämmelser om en arbetsplatskassas verksamhetskrets finns i 16 kap. 1 § i sjukförsäkringslagen.

I en kompletteringskassas stadgar ska verksamhetskretsen fastställas så att den kan bildas av

- 1) en arbetsgivare,
- 2) flera arbetsgivare tillsammans med sådana arbetsgivare som har ett ekonomiskt eller på verksamheten grundat samband,
- 3) flera arbetsgivare tillsammans med sådana arbetsgivare vars verksamhetsområde eller yrkesområde är likartat eller som på grund av någon annan motsvarande omständighet bildar en helhet,
- 4) flera företagare tillsammans med sådana företagare vars verksamhetsområde eller yrkesområde är likartat eller som på grund av någon annan motsvarande omständighet bildar en helhet,
- 5) en persongrupp som har definierats utifrån sitt yrke eller yrkesområde eller sitt medlemskap i en registrerad förening.

En kompletteringskassas verksamhetskrets kan också utgöras av en viss del av en verksamhetskrets som avses i 2 mom.

Det ska vara ändamålsenligt att bedriva försäkringskasseverksamhet i en sådan verksamhetskrets som avses i 2 mom. 2–5 punkten. Ändringar som påverkar en sådan verksamhetskrets som avses i 5 punkten i det momentet och som bestäms med stöd av medlemskap i en registrerad förening får göras endast med samtycke av Finansinspektionen.

6 §

Försäkrade i en kompletteringskassa

Endast de som står i ett arbetsavtalsförhållande eller annat anställningsförhållande eller tjänsteförhållande till en arbetsgivare som hör till kompletteringskassans verksamhetskrets eller som hör till ledningen för en arbetsgivare som hör till kompletteringskassans verksamhetskrets kan vara försäkrade i en kompletteringskassa. I en kompletteringskassa kan också försäkras företagare inom det verksamhets- eller yrkesområde som anges i stadgarna.

I en kompletteringskassa kan även familjemedlemmar till dem som avses i 1 mom., pensionstagare och deras familjemedlemmar samt personer som skulle ha varit tvungna att lämna kassan, om deras försäkring i den inte hade förlängts, vara försäkrade.

7 §

Begravnings- och avgångsbidragskassors verksamhetskrets och försäkrade

På en begravnings- och avgångsbidragskassas verksamhetskrets tillämpas vad som föreskrivs i 5 § 2 mom. och på försäkrade i en begravnings- och avgångsbidragskassa vad som föreskrivs i 6 §.

8 §

Status som juridisk person och delägarnas ansvar

En försäkringskassa är en från delägarna fristående juridisk person som uppkommer genom registrering och som upphör när försäkringskassan har upplösts. Delägarnas ansvar för försäkringskassan är begränsat på det sätt som föreskrivs i denna lag och i kassans stadgar och i beräkningsgrunderna för kassans försäkringsavgifter.

2 kap.

Bildande

1 §

Stiftare av en försäkringskassa

En arbetsplatskassa kan bildas av en arbetsgivare eller av flera arbetsgivare tillsammans med sådana arbetsgivare som bildar en ekonomisk och administrativ helhet, om det är ändamålsenligt att bedriva verksamheten tillsammans.

En kompletteringskassa eller en begravnings- och avgångsbidragskassa kan bildas av en arbetsgivare eller flera arbetsgivare som avses i 1 mom. tillsammans, samt

1) flera arbetsgivare tillsammans med sådana arbetsgivare vars verksamhetsområde eller yrkesområde är likartat eller som på grund av någon annan motsvarande omständighet bildar en helhet,

2) flera företagare tillsammans med sådana företagare vars verksamhetsområde eller yrkesområde är likartat eller som på grund av någon annan motsvarande omständighet bildar en helhet,

3) en persongrupp som har definierats utifrån sitt yrke eller yrkesområde eller sitt medlemskap i en registrerad förening, eller är en registrerad förening.

2 §

Minsta storlek

I sjukförsäkringslagen föreskrivs det om antalet försäkrade i en arbetsplatskassa. En kompletteringskassa eller en begravnings- och avgångsbidragskassa ska ha minst 100 försäkrade.

3 §

Stadgar

Varje försäkringskassa ska ha stadgar med bestämmelser om

- 1) firma och, om namnet anges på flera språk, framställningen på varje språk,
- 2) den kommun i Finland som är kassans hemort,
- 3) den försäkringsverksamhet som bedrivs,
- 4) verksamhetskrets,
- 5) styrelseledamöternas och ersättarnas antal och mandattid,
- 6) grunden för styrelseledamöternas och ersättarnas arvode,
- 7) revisorernas och revisorssuppleanternas mandattid,
- 8) vilka som är delägare, försäkrade och förmånstagare,
- 9) hur de försäkrade kan ansluta sig till och frånträda arrangemanget och på vilka grunder en försäkrad kan uteslutas,
- 10) hur en pensionstagare eller mottagare av andra förmåner eller en förmånstagare kan frånträda arrangemanget och på vilka grunder han eller hon kan uteslutas,
- 11) förmånerna och deras storlek eller beräkningsgrund,
- 12) förutsättningarna för att få förmånerna och betalningstiderna för dem,
- 13) hur den försäkrades försäkringsavgifter bestäms, när de ska betalas och vilka påföljderna är vid förseningar, om de försäkrade betalar försäkringsavgifter,
- 14) huruvida och i vilken mån en person själv och hans eller hennes förmånstagare behåller rätten till ersättning eller bidrag när personens försäkringsförhållande har upphört innan en händelse som ger rätt till ersättningen eller bidraget inträffat,
- 15) hur kallelse till kassamötet ska utfärdas,
- 16) grunderna för delägarnas rösträtt och för hur rösterna fördelas vid kassamötet,
- 17) antalet medlemmar och ersättare i representantskapet, deras mandattid och hur de väljs samt grunden för deras arvode, om försäkringskassan har ett representantskap,
- 18) hur försäkringsavgiften för en delägare i en kompletteringskassa eller en begravnings- och avgångsbidragskassa bestäms och vilka påföljderna är vid förseningar,
- 19) hur en delägare kan utträda och på vilka grunder en delägare kan uteslutas ur försäkringskassan samt en utträdande delägars skyldigheter gentemot kassan,
- 20) hur försäkringskassans tillgångar och ansvar fördelas när kassan upplöses.

Dessutom ska stadgarna innehålla information om hur kompletteringskassan samt begravnings- och avgångsbidragskassan informerar de försäkrade om stadgebestämmelser som gäller ersättningar och bidrag samt information om de rättsmedel som står till förfogande för de försäkrade och förmånstagarna.

Om en försäkringskassa har bildats för anställda hos en eller flera arbetsgivare kan det med arbetsgivarens samtycke bestämmas i kassans stadgar att de anställda är försäkrade i försäkringskassan. Om arbetsgivarens samtycke återkallas, är det dock i kraft sex månader efter det att meddelandet om återkallelsen har kommit till försäkringskassan.

4 §

Firma

En försäkringskassa ska ha ett antingen finsk- eller svenskspråkigt namn. Det finskspråkiga namnet ska innehålla ordet ”vakuutuskassa”. En sjukkassas finskspråkiga namn kan dock i stället innehålla ordet ”sairauskassa”. En försäkringskassas svenskspråkiga namn ska på motsvarande sätt innehålla ordet ”försäkringskassa” eller ”sjukkassa”. Om namnet på försäkringskassans firma anges på flera språk, ska framställningarna till sitt innehåll motsvara varandra.

Namnet på försäkringskassans firma ska klart skilja sig från andra försäkringskassors namn. Namnet får inte strida mot god sed eller allmän ordning och får inte vara vilseledande för allmänheten.

5 §

Delägarförteckning

En försäkringskassa ska föra en delägarförteckning där delägarnas namn och företags- och organisationsnummer antecknas.

Finansinspektionen ska utan dröjsmål underrättas om ändringar i delägarförteckningen.

3 kap.

Förvaltning och bokslut

1 §

Ledamöter och ersättare i en arbetsplatskassas styrelse

En arbetsplatskassas styrelse ska bestå av minst fem ledamöter, och var och en av dem ska ha en personlig ersättare.

2 §

Styrelseledamöternas och verkställande direktörens behörighet

Styrelseledamöterna och verkställande direktören ska ha gott anseende och sådan sakkunskap som behövs med tanke på arten och omfattningen av försäkringskasseverksamheten. Om försäkringskassan investerar sina tillgångar, ska det i styrelsen också finnas god kännedom om investeringsverksamhet.

En person som är omyndig eller som försatts i konkurs eller meddelats näringsförbud får inte vara styrelseledamot eller verkställande direktör.

Minst en styrelseledamot och verkställande direktören ska vara bosatta i en EES-stat.

3 §

Tillämpning av bestämmelserna på ersättare

Vad som i denna lag föreskrivs om styrelseledamöter ska på motsvarande sätt tillämpas på ersättarna.

4 §

Ansvarig försäkringsmatematiker

En försäkringskassa ska ha en ansvarig försäkringsmatematiker, om försäkringskassans ansvarsskuld innehåller premieansvar enligt 4 kap. 3 §.

En ansvarig försäkringsmatematikers behörighet ska vara fastställd av social- och hälsovårdsministeriet med stöd av 31 kap. 6 § i försäkringsbolagslagen (521/2008), eller behörigheten ska med stöd av 7 § i det kapitlet kunna jämföras med den behörigheten.

Finansinspektionen ska underrättas om att en ansvarig matematiker har utnämns eller avsatts.

5 §

Revisorsval

En försäkringskassa ska välja minst en sådan revisor som avses i revisionslagen (1141/2015). Revisorn väljs av kassamötet.

6 §

Poster som upptas i balansräkningen

I en försäkringskassas balansräkning ska upptas

1) penningbelopp och andra fordringar än sådana som tagits upp som investeringar i balansräkningen, till det nominella värdet, likväl högst till det sannolika värdet,

2) ansvarsskulden till det värde som beräknats med beaktande av bestämmelserna i 4 kap.,

3) övriga skulder till nominellt värde eller, om skulden är bunden vid index eller någon annan jämförelsegrund, till det högre belopp som den stiger till på grund av den förändrade jämförelsegrunden.

Om en kostnadsföring som har gjorts enligt 1 mom. 1 punkten visar sig vara obefogad senast vid utgången av räkenskapsperioden, ska den tas upp som en rättelse av kostnadsföringen.

7 §

Värdering av investeringar till verkligt värde

Trots vad som föreskrivs i 6 kap. 7 § i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor ska de investeringar som utgör täckning av ansvarsskulden i ett fondanknutet arrangemang tas upp i balansräkningen separat och värderade till verkligt värde. Förändringar i det verkliga värdet tas upp som intäkter eller kostnader i resultaträkningen.

Överföringar av tillgångar mellan investeringar och de investeringar som utgör täckning av ansvarsskulden i ett fondanknutet tilläggsarrangemang ska genomföras enligt verkligt värde.

4 kap.

Ansvarsskuld och försäkringsavgifter

1 §

Ansvarsskuld

Ansvaret för en försäkringskassas stadgeenliga förbindelser ska bokföras som ansvarsskuld, som består av ersättningsansvar och premieansvar.

948/2021

2 §

Ersättningsansvar

Ersättningsansvaret motsvarar obetalda ersättningsbelopp och andra belopp som ska betalas med anledning av inträffade försäkringsfall.

3 §

Premieansvar

Premieansvaret motsvarar kapitalvärdet av de utbetalningar som föranleds av framtida försäkringsfall.

En försäkringskassa kan ha indexförhöjningsansvar, som utöver att så som Finansinspektionen närmare bestämmer täcka de framtida förhöjningarna endast får användas till att täcka en sådan ökning av ansvarsskulden som uppkommit till följd av att beräkningsgrunderna har ändrats.

4 §

Grunder för beräkning av ansvarsskulden

Varje försäkringskassa ska ha beräkningsgrunder för att fastställa ansvarsskulden. De variabler som används vid beräkning av ansvarsskulden ska väljas på ett aktsamt sätt. De försäkringsmatematiska metoderna ska förbli desamma från en räkenskapsperiod till en annan, om det inte finns grundad anledning till ändringar.

Om grunderna för beräkning av en försäkringskassas ansvarsskuld ändras, ska grunderna tillämpas också på dem som varit försäkrade före ändringen, om inte särskilda grunder utformas för dem.

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om hur trygghet och aktsamhet ska beaktas i beräkningsgrunderna och om valet av variabler och antaganden som används vid beräkningen av ansvarsskulden.

5 §

Försäkringstekniskt täckningsunderskott

Om grunderna för beräkning av ansvarsskulden ändras på så sätt att de enligt de nya beräkningsgrunderna är större än enligt de gamla beräkningsgrunderna, kan Finansinspektionen bevilja försäkringskassan tillstånd att till denna del hålla ansvarsskulden lägre i högst tio års tid, om försäkringskassans tillgångar inte är tillräckliga för att täcka ansvarsskulden enligt de nya beräkningsgrunderna.

En förutsättning för att Finansinspektionen ska bevilja tillstånd är att försäkringskassan gör upp en plan för minskning av skillnaden och årligen minskar skillnaden i enlighet med en plan som Finansinspektionen har godkänt.

Planen ska finnas tillgänglig för delägarna, de försäkrade och förmånstagarna.

6 §

Beräkningsgrunder för försäkringsavgifter

Varje försäkringskassa ska ha beräkningsgrunder för att fastställa försäkringsavgifter. Finansinspektionen ska underrättas om beräkningsgrunderna för försäkringsavgifterna.

7 §

Beräkningsgrunder för fribrev och återköpsvärde

Om en person enligt försäkringskassans stadgar kan få ett fribrev, ska försäkringskassan ha beräkningsgrunder för att fastställa fribrev.

Om de försäkrade deltar i finansieringen av försäkringskassans ersättningar eller bidrag, ska försäkringskassan ha beräkningsgrunder för att fastställa ett återköpsvärde som motsvarar de försäkrades avgiftsandelar.

Finansinspektionen meddelar närmare föreskrifter om de beräkningsgrunder som avses i 1 mom.

8 §

Tryggande av de försäkrades förmåner

Beräkningsgrunderna enligt detta kapitel ska utformas och försäkringsavgifterna enligt detta kapitel ska bestämmas så att de tryggar förmånerna för de försäkrade.

9 §

Differentierade avgiftsandelar i premiebaserade arrangemang

Om de försäkrade deltar i finansieringen av ersättningarna eller bidragen, ska det fastställas särskilt vilka av de försäkringsavgifter som försäkringskassan erhåller som hänförs till delägaren och vilka som hänförs till de försäkrade.

10 §

Räntesats för ansvarsskuld

Den räntesats som används vid beräkning av ansvarsskulden ska väljas på ett aktsamt sätt.

11 §

Reservfond

Varje försäkringskassa ska ha en reservfond som avses i detta kapitel och till vilken årligen ska avsättas minst 20 procent av det överskott som bokslutet uppvisar. När reservfonden är minst lika stor som medeltalet av premieinkomsterna under räkenskapsperioden och de två föregående räkenskapsperioderna, behöver avsättning till reservfonden inte längre göras.

Reservfonden får enligt kassamötets beslut minskas endast för att täcka underskott som utvisas av en fastställd balansräkning. Finansinspektionen kan också på ansökan ge försäkringskassan tillstånd att av särskilda skäl minska reservfonden, dock inte så att den underskrider reservfondens fulla belopp enligt 1 mom.

En försäkringskassa kan också ha andra fonder som ska utökas och användas i enlighet med stadgarna.

12 §

Täckning av underskott i bokslutet

Om en försäkringskassas bokslut uppvisar ett underskott, ska detta i första hand täckas med överskott från tidigare räkenskapsperioder, därefter med de fonder som avses i 11 § och med startkapitalet. Om underskottet inte kan täckas, ska de som under räkenskapsperioden varit skyldiga att betala avgifter till försäkringskassan, utan dröjsmål påföras en till-

skottsavgift, om det i försäkringskassans stadgar finns en bestämmelse om tillskottsplikt. Tillskottsavgiften ska stå i proportion till och vara högst lika stor som den avgift som ska betalas för räkenskapsperioden. Tillskottsavgiften får överstiga det belopp som saknas med högst 20 procent.

Om en betalningsskyldig inte inom utsatt tid betalar den påförda tillskottsavgiften, ska den utan dröjsmål drivas in genom utsökning. Om tillskottsavgiften inte kan drivas in ska det bristande beloppet, i den mån det fortfarande är motiverat att driva in det, fördelas mellan de övriga betalningsskyldiga, dock med hänsyn till begränsningen i 1 mom.

Tillskottsavgiften inklusive dröjsmålsränta är direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av avgiften finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

13 §

Separat täckning

Om de försäkrade deltar i finansieringen av ersättningarna eller bidragen, ska delägarnas och de försäkrades andelar i finansieringen av täckningen av ansvarsskulden hållas åtskilda.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska tillgångar som utgör täckning av ansvarsskulden för sådana ersättningar eller bidrag där ersättnings- eller bidragsbeloppet är bundet vid värdeutvecklingen för vissa placeringsobjekt hållas åtskilda från annan täckning av ansvarsskulden.

14 §

Varaktig övertäckning

Om en försäkringskassas tillgångar i samband med bokslutet uppskattas varaktigt täcka beloppet av ansvarsskulden samt överskrida beloppet av ansvarsskulden och övriga skulder, får tillgångar som motsvarar skillnaden med Finansinspektionens tillstånd återbetalas till delägarna i proportion till ansvarsskulden. Till den del skillnaden har uppkommit på grund av avgifter som de försäkrade har betalat får ingen återbetalning till delägare ske.

5 kap.

Tillgångar och investering samt täckning av ansvarsskulden

1 §

Investering av tillgångar

En försäkringskassas tillgångar ska investeras på ett inkomstbringande och betryggande sätt och så att likviditeten säkerställs.

De tillgångar som utgör täckning av ansvarsskulden ska vara tillräckligt diversifierade.

2 §

Investeringsplan

En försäkringskassas styrelse ska göra upp en investeringsplan.

Finansinspektionen meddelar närmare föreskrifter om investeringsplanen.

3 §

Användning av tillgångar

En försäkringskassas tillgångar får inte i strid med verksamhetens syfte enligt 1 kap. 4 § 1 mom. användas för ändamål som är främmande för försäkringskassans verksamhet.

4 §

Begränsningar som gäller upplåning och borgen

En försäkringskassa ska dimensionera sin verksamhet så att verksamheten kan bedrivas utan upplåning. Försäkringskassan får tillfälligt uppta kortfristiga lån för att upprätthålla likviditeten.

En försäkringskassa får inte ställa borgen.

5 §

Täckning av ansvarsskulden

En försäkringskassa ska täcka den ansvarsskuld som avses i 4 kap. 1 § och från vilka först dragits av följande poster:

- 1) återförsäkrarens andel till högst det belopp som godkänns av Finansinspektionen,
- 2) fordringar som baserar sig på regressrätt,
- 3) det belopp av det försäkringstekniska täckningsunderskottet enligt 4 kap. 5 § som inte har amorterats.

Vid täckningen av ansvarsskulden ska hänsyn tas till arten av den försäkringsverksamhet som försäkringskassan bedriver och i enlighet med detta ses till att de tillgångar och förbindelser som ingår i täckningen tryggar säkerhet, avkastning och likviditet samt är lämpligt diversifierade och har lämplig spridning.

Finansinspektionen kan i enskilda fall bestämma att vissa tillgångar inte får beaktas i täckningen av en pensionskassas ansvarsskuld, om det finns särskilda skäl till detta med hänsyn till tillämpningen av 2 mom.

Försäkringskassan ska förteckna täckningen av ansvarsskulden. Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om formen på och förvaringen av täckningsförteckningen, teckningen av tillgångsposter i förteckningen och tidpunkterna för teckningen samt tidpunkten för upprättandet av förteckningen.

6 §

Värdering av täckningstillgångar

De tillgångar som täcker den ansvarsskuld som räknats ut enligt 5 § ska värderas till gängse värde så som Finansinspektionen bestämmer närmare.

7 §

Tillgångar och säkerheter som godkänns som täckning av ansvarsskulden

Täckningen av den ansvarsskuld som räknats ut enligt 5 § ska bestå av

- 1) masskuldebrevslån och andra penning- och kapitalmarknadsinstrument,
- 2) lånefordringar och andra fordringar som baserar sig på skuldförbindelser,
- 3) aktier och andra ägoandelar med rörlig avkastning samt kapitallån och andra förbindelser som är efterställda sammanslutningens övriga förbindelser,
- 4) andelar i placeringsfonder eller AIF-fonder,
- 5) fastigheter, byggnader jämte hyresrättigheter och hyres- och nyttjanderättigheter i fast egendom som grundar sig på avtal eller annan rättshandling, eller andra rättigheter

som upptagits som särskilda rättigheter i fastighetsregistret, aktier och andelar i fastighets-sammanslutningar, byggnadstida fordringar på fastighetssammanslutningar som äger i denna punkt avsedda tillgångar och i vilka försäkringskassan har bestämmanderätten i egenskap av innehavare av täckningen,

- 6) andra värdepapper,
- 7) fordringar på delägare i fråga om försäkringsavgifter eller andra fordringar på återförsäkrare än de andelar för återförsäkraren som avses i 5 § 1 mom. 1 punkten,
- 8) vid beskattningen fastställda skattefordringar eller andra fordringar på staten och andra offentliga samfund,
- 9) fordringar på garantifonder,
- 10) andra tillgångar än de materiella tillgångar som avses i 5 punkten,
- 11) kontanter eller banktillgodohavanden eller insättningar i kreditinstitut och andra institut som har rätt att ta emot insättningar,
- 12) resultatregleringar, såsom upplupna räntor och upplupna hyror och andra inkomstrester samt utgiftsförskott.

På ansökan av försäkringskassan kan Finansinspektionen av särskilda skäl godkänna för en tidsfrist på högst två år som täckning av ansvarsskulden sådan annan än i 1 mom. avsedd egendom vars risker är av motsvarande slag som riskerna för i 1 mom. avsedd egendom.

8 §

Derivatinstrument

Derivatinstrument får användas, om de minskar investeringsrisken och möjliggör en effektiv förvaltning av investeringarna.

Det sammanlagda beloppet av derivatinstrumentens underliggande tillgångar kan vara högst lika stort som det sammanlagda beloppet av de penning- och kapitalmarknadsinstrument samt de aktier och andelar som utgör täckning av ansvarsskulden.

Derivatinstrument ska värderas försiktigt. Finansinspektionen meddelar vid behov närmare föreskrifter om användningen av derivatinstrument som täckning.

9 §

Investeringar i en enda sammanslutning

Av den ansvarsskuld som ska täckas kan högst ett belopp som motsvarar 10 procent av totalbeloppet av den täckas med investeringar i en enda sammanslutning. Som investering i en enda sammanslutning betraktas investeringar i

- 1) samma sammanslutnings aktier, andra därmed jämförbara värdepapper och samma sammanslutnings kapitallån,
- 2) av samma gäldenär ingångna skuldförbindelser som saknar säkerhet eller för vilka säkerheten utgörs av ovan avsedda sammanslutnings aktier, andra därmed jämförbara värdepapper eller ovan avsedda sammanslutnings kapitallån,
- 3) sådana av olika gäldenärer ingångna skuldförbindelser för vilka säkerheten utgörs av placeringar i en enda sammanslutnings aktier, andra därmed jämförbara värdepapper eller ovan avsedda sammanslutnings kapitallån eller av borgen eller borgensförsäkring som en enda sammanslutning har ställt.

Denna paragraf tillämpas inte på

- 1) skuldförbindelser i vilka gäldenären eller borgensmannen är en EES- eller OECD-stat och i vilka kreditbetyget för skulden, gäldenären eller borgensmannen hör till kreditklass 1 i enlighet med 11 § i lagen om beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter och om diversifiering av placeringar (315/2015),

2) skuldförbindelser i vilka gäldenären är landskapet Åland eller en internationell sammanslutning med åtminstone en sådan EES- eller OECD-stat som medlem för vilken kreditbetyget hör till den kreditklass 1 som avses i 1 punkten i detta moment.

10 §

Investeringar i en enda koncern

Vid tillämpning av maximigränserna enligt detta kapitel ska de investeringar sammanräknas som riktar sig eller hänför sig till en annan sammanslutning som hör till samma koncern som sammanslutningen i fråga.

11 §

Placeringsfonder och AIF-fonder

Bestämmelserna i 9 och 10 § tillämpas inte på andelar i placeringsfonder eller i AIF-fonder.

12 §

Valutarisk

Högst 30 procent av de tillgångar och förbindelser som utgör täckning av ansvarsskuldens totala belopp får vara denominerade i en annan valuta än euro eller vara tillgångar och förbindelser som inte är fullständigt skyddade mot valutakursförändringar.

Finansinspektionen meddelar vid behov närmare föreskrifter om att begränsa valutarisken och ordna valutarörelsen.

13 §

Egendom som hänför sig till delägarers verksamhet

Av de tillgångar som utgör täckning av ansvarsskuldens totala belopp får en andel som motsvarar högst 25 procent investeras i tillgångar vars värde huvudsakligen beror på delägarers verksamhet, varvid högst 15 procent av de tillgångar som utgör täckning av ansvarsskuldens totala belopp får vara investerade i ett objekt som utgör en funktionell helhet.

Finansinspektionen kan av särskilt skäl för viss tid bevilja undantag från bestämmelserna i 1 mom.

14 §

Täckning av ansvarsskulden i fondanknutna arrangemang

Bestämmelserna i 9–12 § tillämpas inte på täckning av ansvarsskulden, om ersättnings- eller bidragsbeloppet är bundet vid värdeutvecklingen för vissa investeringsobjekt. Då ska minst 95 procent av ansvarsskulden täckas med tillgångar som hör till de investeringsobjekt som bestämmer värdeutvecklingen för arrangemanget. Till investeringsobjekten ska det höra tillgångsposter vars gängse värde fortlöpande utan svårighet kan bestämmas och som kan omvandlas till kontanter i enlighet med arrangemangets villkor.

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om uppföljningen av investeringsrisken för fondanknutna arrangemang.

15 §

Bemyndigande för social- och hälsovårdsministeriet att utfärda förordning

Närmare bestämmelser om att vissa tillgångar enligt 7 § som godkänns i täckningen ska värderas med avvikelse från deras gängse värde, om detta är nödvändigt på grund av stora variationer i det gängse värdet till följd av tillgångsslagets natur eller av någon annan orsak, får utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

16 §

Anlitande av kapitalförvaltare och förvaringsinstitut

I fråga om tillgångar som gäller försäkringsverksamhet har en försäkringskassa rätt att för förvaltningen av sina tillgångar anlita kapitalförvaltare som är etablerade i en EES-stat och auktoriserade i enlighet med någon av följande direktiv:

1) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag),

2) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II),

3) Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010,

4) Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG,

5) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU.

Som kapitalförvaltare i enlighet med 1 mom. får anlitas även sådana inrättningar som avses i artikel 2.1 i det direktiv som anges i 4 punkten.

I fråga om tillgångar som gäller försäkringsverksamhet har en försäkringskassa rätt att för förvaringen av sina tillgångar anlita förvaringsinstitut som är etablerade i en EES-stat och auktoriserade enligt det direktiv som avses i 1 mom. 1, 2 eller 4 punkten.

6 kap.

Informationsbestämmelser, ansökan om förmåner och utbetalning av dem

1 §

Tillämpningsområde

Detta kapitel tillämpas inte på arbetsplatskassornas förmåner enligt sjukförsäkringslagen.

Vad som i detta kapitel föreskrivs om de försäkrade ska också tillämpas på förmånstagare. Bestämmelserna i 9 § tillämpas dock inte på dem som fått fribrev.

2 §

Information till försäkrade

En försäkringskassa ska ge försäkringskassans stadgar till de försäkrade när de ansluter sig till arrangemanget.

Försäkringskassan ska inom skälig tid informera de försäkrade om ändringar av stadgarna.

3 §

Ansökan om förmån

En ansökan om förmån ska vara skriftlig. Sökanden ska till försäkringskassan lämna in sådana handlingar och uppgifter som behövs för bedömningen av försäkringskassans ansvar och som skäligen kan krävas av sökanden, med beaktande också av försäkringskassans möjligheter att inhämta utredning.

4 §

Tidsfrist för inlämning av ansökan och preskription av förmån

Ansökan om förmån ska lämnas in inom sex månader från försäkringsfallet, om inte en längre tid föreskrivs i försäkringskassans stadgar. En förmån kan helt eller delvis beviljas också på en försenad ansökan, om det måste anses oskäligt att förvägra den.

5 §

Ansökan om förmån på den försäkrades vägnar

Om en försäkrad på grund av sin ålder, skada eller sjukdom eller av någon annan därmed jämförbar orsak är oförmögen att själv ansöka om en förmån och han eller hon saknar intressebevakare eller intressebevakningsfullmäktig, får en av försäkringskassan godkänd nära anhörig till den försäkrade eller någon annan person som huvudsakligen tar hand om den försäkrade föra den försäkrades talan tills den försäkrade har förordnats en intressebevakare eller intressebevakningsfullmäktig.

6 §

Anmälningsskyldighet

En försäkrad är skyldig att till försäkringskassan anmäla sådana förändringar som inverkar på hans eller hennes rätt att erhålla en förmån eller på förmånsbeloppet, om denna skyldighet har nämnts i beslutet om förmånen.

Försäkringskassan kan av den försäkrade kräva en utredning om omständigheter som påverkar förmånsbeloppet och en utredning över att han eller hon fortfarande uppfyller villkoren för förmånen. Om den försäkrade inte har lämnat utredningen till försäkringskassan inom en av försäkringskassan utsatt skälig tid, kan försäkringskassan besluta att utbetalningen av förmånen ska avbrytas tills utredningen har lämnats in.

7 §

Engångsbetalning av förmån

Försäkringskassan har rätt att som engångsbetalning betala ut en förmån som är mindre än 30 euro i månaden eller med den försäkrades samtycke en förmån som är mindre än 100 euro i månaden. Engångsbetalningen ska räknas ut enligt Finansinspektionens föreskrifter.

De belopp som anges i 1 mom. justeras årligen vid ingången av januari med det arbetspensionsindex som avses i 98 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006). Det justerade beloppet avrundas till närmaste hela euro.

8 §

Försenad utbetalning av förmån

När det uppstår dröjsmål med utbetalningen av en förmån ska försäkringskassan betala en dröjsmålsränta enligt 4 § i räntelagen (633/1982) på den försenade utbetalningen. Dröjsmålsräntan räknas för varje dag av dröjsmålstiden. Dröjsmålstiden börjar när tre månader har förflutit från utgången av den kalendermånad under vilken den försäkrade lämnade in sin ansökan till försäkringskassan med de handlingar och upplysningar som avses 3 §. Dröjsmålsränta på ett förmånsbelopp som senare betalas ut med stöd av samma beslut ska räknas från förfallodagen.

Om en förmån som avses i 1 mom. av en orsak som beror på den försäkrade inte har kunnat betalas ut i rätt tid, är försäkringskassan inte skyldig att betala ränta enligt 4 § i räntelagen för en längre tid än från den dag då hindret, enligt vad försäkringskassan känner till, har upphört. Om utbetalningen av en förmån försenas till följd av en bestämmelse i lag, på grund av ett avbrott i de allmänna kommunikationerna eller i den allmänna betalningsrörelsen eller till följd av något liknande övermäktigt hinder, är försäkringskassan inte skyldig att betala ränta enligt den nämnda paragrafen för den dröjsmålstid som ett sådant hinder orsakat.

9 §

Försäkrades eller förmånstagares rätt till fribrev i en försäkringskassa

Den som tidigare varit försäkrad eller förmånstagare i en försäkringskassa och i fråga om vilken försäkringsförhållandet har upphört när försäkringskassan fortsätter sin verksamhet har ingen andel i försäkringskassans tillgångar, om inte något annat bestäms i stadgarna.

Om försäkringsförhållandet upphör före försäkringsfallet, har dock den som tidigare varit försäkrad eller hans eller hennes förmånstagare, i form av fribrev rätt till minst den andel av ersättnings- och premieansvaret som motsvarar den försäkrades egna försäkringsavgifter.

10 §

Minskning av en försäkringskassas förmåner

En stadgeändring som gäller minskning av en förmån får inte tillämpas på ett försäkringsfall som har inträffat före ändringen trätt i kraft.

Beslut om att minska försäkringskassans förmåner fattas av kassamötet. Trots vad som föreskrivs i 2 kap. 15 § i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor är ett beslut giltigt om det har biträtts av försäkrade, delägare eller medlemmar av representantskapet som har minst två tredjedelar eller en i stadgarna angiven större andel av det vid mötet företrädda röstetalet.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte på stadgeändringar som begränsar förmånens framtida tillväxt.

11 §

Nedsättning eller förvägran av förmåner av skäl som beror på den försäkrade

Om en försäkrad som ansluter sig till ett arrangemang eller ansöker om en förmån eller hans eller hennes företrädare svikligen har gett försäkringskassan oriktiga eller vilseledande upplysningar som är av betydelse för erhållande av en förmån enligt försäkringskassans stadgar eller för förmånens storlek, kan den förmån som tillkommer den försäkrade förvägras eller sänkas enligt vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Försäkringskassan är fri från ansvar gentemot en försäkrad som uppsåtligt har framkallat försäkringsfallet.

Om en försäkrad har framkallat försäkringsfallet av grov oaktsamhet, kan en förmån som tillkommer honom eller henne förvägras eller sänkas eller kan utbetalningen av en redan beviljad förmån avbrytas, enligt vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

12 §

Otillräknelighet och nödtillstånd

Bestämmelserna i 11 § 2 mom. tillämpas inte om den försäkrade är i sådan ålder eller i sådant sinnestillstånd att han eller hon inte kan dömas till straff för ett brott. Vad som föreskrivs i det momentet tillämpas inte heller om den försäkrade begått en handling för att avvärja en omedelbar och trängande fara som hotar en person eller egendom eller något annat rättsligt skyddat intresse under omständigheter där handlingen utifrån en helhetsbedömning är försvarlig med beaktande av det räddade intressets samt den orsakade skadans och olägenhetens art och storlek, farans ursprung samt övriga omständigheter.

13 §

Återkrav av förmån som betalats ut utan grund

Om förmåner har betalats ut till ett större belopp än en försäkrad har varit berättigad till, ska den förmån som betalats ut utan grund återkrävas.

Det är möjligt att delvis eller helt och hållet avstå från att återkräva en utan grund utbetald förmån, om detta anses skäligt och om utbetalningen av förmånen inte kan anses ha berott på den försäkrades eller hans eller hennes företrädares svikliga förfarande eller om det belopp som ska återkrävas är litet.

En utan grund utbetald förmån får återkrävas även genom att den kvittas mot förmåner som betalas framdeles. Från det förmånsbelopp som i varje enskilt fall ska betalas ut får dock inte utan den försäkrades samtycke dras av mera än en sjättedel av den del av förmånsbeloppet som återstår efter det att förskott enligt lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) eller källskatt enligt lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978) har innehållits på förmånen.

14 §

Information om rättsmedel

Av ett beslut om en förmån ska det framgå på vilket sätt ärendet kan föras till domstol och den behöriga domstolen samt tiden för väckande av talan och från vilken tidpunkt den räknas.

Om ärendet kan föras till ett alternativt tvistlösningsorgan, ska den skyldighet att lämna uppgifter som föreskrivs 1 mom. också tillämpas på information som lämnas om alternativ tvistlösning.

15 §

Tid för väckande av talan samt forum

För att talerätten inte ska gå förlorad ska talan med anledning av en försäkringskassas beslut väckas inom tre år efter det att parten fått skriftligt besked om beslutet och denna tidsfrist.

Talan som den försäkrade väckt mot försäkringskassan kan prövas också vid den tingsrätt inom vars domkrets den som framställt yrkandet har sin hemvist eller sin vanliga vistelseort.

Fusion och delning

1 §

Allmänna förutsättningar för fusion och delning som gäller försäkringskassor

En försäkringskassa kan fusioneras med en försäkringskassa, om delägarna i den överlåtande försäkringskassan uppfyller de krav enligt 1 kap. 5 och 7 § som gäller för den övertagande försäkringskassans verksamhetskrets.

En försäkringskassa kan delas, om ett företag som är delägare i den delas.

Beslut om fusion eller delning kan fattas även om den överlåtande eller den ursprungliga försäkringskassan har trätt i likvidation.

2 §

Fusion och delning som gäller arbetsplatskassor

Bestämmelserna i 1 § ska inte tillämpas på fusion och delning som gäller arbetsplatskassor.

En arbetsplatskassa kan fusioneras med en arbetsplatskassa, om delägarna i den överlåtande arbetsplatskassan uppfyller de krav som enligt 16 kap. 1 § i sjukförsäkringslagen gäller för den övertagande arbetsplatskassans verksamhetskrets och om Folkpensionsanstalten samtycker till fusionen. Bestämmelserna i 16 kap. 1 § 2 mom. i sjukförsäkringslagen tillämpas på samtycke av Folkpensionsanstalten.

En arbetsplatskassa kan delas, om ett företag som är delägare i den delas och om Folkpensionsanstalten samtycker till delningen. Bestämmelserna i 16 kap. 1 § 2 mom. i sjukförsäkringslagen tillämpas på Folkpensionsanstaltens samtycke.

Om Folkpensionsanstaltens samtycke inte söks inom en månad från det att fusionsplanen eller delningsplanen undertecknats, förfaller fusionen eller delningen.

3 §

Stadgebestämmelse

I en försäkringskassas stadgar kan fusion eller delning förbjudas helt eller delvis.

4 §

Fusionsplan

Styrelserna för de försäkringskassor som deltar i fusionen ska upprätta en skriftlig fusionsplan som ska dateras och undertecknas.

Fusionsplanen ska innehålla åtminstone

1) firmanamn, företags- och organisationsnummer eller motsvarande identifieringsuppgifter samt hemorter för de försäkringskassor som deltar i fusionen,

2) en utredning om orsakerna till fusionen,

3) vid en absorptionsfusion förslag till eventuella ändrade stadgar för den övertagande försäkringskassan samt vid en kombinationsfusion förslag till stadgar för försäkringskassan under bildning och förslag till hur ledamöterna i verksamhetsorganen i försäkringskassan under bildning ska väljas,

4) en utredning om hur den överlåtande försäkringskassans ansvarsskuld och andra skulder samt tillgångar överförs till den övertagande försäkringskassan,

5) en utredning om att den övertagande försäkringskassan efter fusionen uppfyller kraven som föreskrivs i 5 och 6 kap.,

6) en utredning om den överlåtande försäkringskassans tillgångar, skulder och eget kapital samt om de omständigheter som påverkar värderingen av dessa, om den inverkan som fusionen planeras få på den övertagande försäkringskassans balansräkning och om de bokföringsmetoder som ska tillämpas på fusionen,

7) förslag till den planerade registreringstidpunkten för verkställande av fusionen; tidpunkten får infalla högst sex månader från det att fusionsplanen upprättades,

8) förslag till eventuella andra fusionsvillkor.

5 §

Delningsplan

Den ursprungliga försäkringskassans styrelse och stiftarna av försäkringskassan under bildning ska upprätta en skriftlig delningsplan som ska dateras och undertecknas av samtliga stiftare och av den ursprungliga försäkringskassans styrelse.

Delningsplanen ska åtminstone innehålla

1) firmanamn, företags- och organisationsnummer eller motsvarande identifieringsuppgifter och hemorter för de försäkringskassor som deltar i delningen samt styrelseledamöterna i försäkringskassorna under bildning,

2) en utredning om orsakerna till delningen,

3) vid en delning genom överlåtelse till en verksam försäkringskassa ett förslag till eventuella ändringar av den övertagande försäkringskassans stadgar samt vid en delning genom överlåtelse till en försäkringskassa under bildning ett förslag till stadgar för försäkringskassan under bildning,

4) en beräkning som gäller den ursprungliga försäkringskassans ansvarsskuld och tillgångar,

5) en utredning om hur den ursprungliga försäkringskassans ansvarsskuld och andra skulder samt tillgångar delas,

6) en utredning om att de försäkringskassor som deltar i delningen efter delningen uppfyller kraven som föreskrivs i 4 och 5 kap.,

7) en utredning om den ursprungliga försäkringskassans tillgångar, skulder och eget kapital samt om de omständigheter som påverkar värderingen av dessa, om den inverkan som delningen planeras få på den övertagande försäkringskassans balansräkning och om de bokföringsmetoder som ska tillämpas på delningen,

8) förslag till den planerade registreringstidpunkten för verkställande av delningen; tidpunkten får infalla högst sex månader från det att delningsplanen upprättades,

9) förslag till eventuella andra delningsvillkor.

6 §

Anmälan om verkställande av fusion eller delning

De försäkringskassor som deltar i en fusion eller delning ska göra en anmälan om verkställande av fusionen eller delningen till Finansinspektionen för att antecknas i det register som avses i 9 kap. 3 § i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor (*register över pensionsstiftelser och försäkringskassor*) inom sex månader från det att samtycke till fusionen eller delningen beviljades av Finansinspektionen. I annat fall förfaller fusionen eller delningen.

Till anmälan ska fogas

1) de i fusionen eller delningen deltagande försäkringskassornas styrelseledamöters och verkställande direktörers försäkran om att denna lag har iakttagits vid fusionen eller delningen,

2) en utredning om att den övertagande försäkringskassan uppfyller kraven på täckning av ansvarsskulden som föreskrivs i 5 kap.

3) en styrelseledamots eller verkställande direktörens intyg om att sådana meddelanden som avses i 10 kap. 6 § 1 mom. eller 11 kap. 7 § 1 mom. i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor har sänts,

4) de i fusionen eller delningen deltagande försäkringskassornas beslut om fusion eller delning,

5) vid delning ett revisorsutlåtande om att tillgångarna enligt delningsplanen har överförts till den övertagande försäkringskassan.

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om de handlingar och utredningar som ska fogas till den anmälan om verkställande av fusionen eller delningen som avses i 1 mom.

7 §

Principer för fördelning av tillgångar vid delning

När försäkringskassor som följer det utjämnande bokföringssystemet delas ska till den övertagande försäkringskassan överföras en sådan andel av den ursprungliga försäkringskassans täckning av ansvarsskulden, övriga tillgångar och skulder som motsvarar det försäkringsbestånd som överförs.

När försäkringskassor som följer det delägarspecifika bokföringssystemet delas ska till försäkringskassan under bildning överföras en sådan andel av den ursprungliga försäkringskassans täckning av ansvarsskuld, övriga tillgångar och skulder som motsvarar den ursprungliga delägarrens delägarspecifika försäkringsbestånd eller den del av det som överförs.

Om något annat inte överenskoms i delningsavtalet, ska investeringar som hänför sig till den ursprungliga delägarrens verksamhet inbegripas i de tillgångar som överlåts. Övriga tillgångar kan överföras i form av kontanter.

8 §

Fusionens rättsverkningar

När verkställandet av en fusion har registrerats övergår den överlåtande försäkringskassans försäkringsverksamhet, som innefattar ansvarsskulden samt övriga skulder och tillgångar, utan likvidationsförfarande till den övertagande försäkringskassan. Samtidigt upplöses den överlåtande försäkringskassan och vid en kombinationsfusion uppkommer den övertagande försäkringskassan.

Den överlåtande försäkringskassans tillgångar och skulder får inte tas upp i den övertagande försäkringskassans balansräkning till ett högre värde än det ekonomiska värde som tillgångarna har för den övertagande försäkringskassan. I samband med en fusion får ett åtagande att utföra arbete eller tillhandahålla en tjänst inte tas upp i balansräkningen.

9 §

Delningens rättsverkningar

När verkställandet av delningen har registrerats övergår vid en total delning den ursprungliga försäkringskassans tillgångar och skulder och vid en partiell delning de enligt delningsplanen skiftade tillgångarna och skulderna utan likvidationsförfarande till den övertagande försäkringskassan eller till flera övertagande försäkringskassor. Samtidigt uppkommer den nya försäkringskassan och vid en total delning upplöses den ursprungliga försäkringskassan.

Om det vid en total delning uppdragas tillgångar som inte är skiftade enligt delningsplanen, tillhör dessa den övertagande försäkringskassan i samma förhållande som den ur-

sprungliga försäkringskassans nettotillgångar ska skiftas enligt 5 § 2 mom. 5 punkten, om inte något annat anges i delningsplanen.

De försäkringskassor som deltar i delningen ansvarar solidariskt för den ursprungliga försäkringskassans skulder som inte har skiftats enligt delningsplanen och som har uppkommit innan verkställandet av delningen registrerades. Om den ursprungliga försäkringskassan har skulder som en annan försäkringskassa svarar för enligt delningsplanen, uppgår försäkringskassans sammanlagda ansvar dock högst till värdet av de nettotillgångar som återstår för den eller överförs till den.

10 §

Slutredovisning

Den överlåtande försäkringskassans och vid en total delning den ursprungliga försäkringskassans styrelse och verkställande direktör ska så snart som möjligt efter det att fusionen har verkställts upprätta ett bokslut och en verksamhetsberättelse för den tid för vilken något bokslut ännu inte har lagts fram för kassamötet. Slutredovisningen ska överlämnas till den överlåtande försäkringskassans revisor, som inom en månad ska ge en revisionsberättelse över den.

Efter de åtgärder som avses i 1 mom. ska försäkringskassans styrelse utan dröjsmål sammankalla kassamötet för att fastställa slutredovisningen.

Slutredovisningen ska lämnas in till Finansinspektionen i enlighet med vad som i 6 kap. 13 § 2 mom. i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor föreskrivs om överlämnande av bokslut.

8 kap.

Överlåtelse av ett försäkringsbestånd samt frivillig likvidation och upplösning

1 §

Överlåtelse av ett försäkringsbestånd

En försäkringskassa kan överlåta (*överlåtande försäkringskassa*) hela eller en del av sitt försäkringsbestånd till en annan försäkringskassa (*övertagande försäkringskassa*) eller till ett försäkringsbolag.

För överlåtelse av försäkringsbeståndet krävs samtycke av Finansinspektionen.

Detta kapitel tillämpas inte på överlåtelse av en arbetsplatskassas försäkringsbestånd.

2 §

Begränsningar som gäller övertagande kassor

Ett försäkringsbestånd kan överlåtas endast till en sådan försäkringskassa där en arbetsgivare med anknytning till det försäkringsbestånd som överlåts, uppfyller de krav som enligt 1 kap. 5 eller 7 § gäller för kassans verksamhetskrets. Det som föreskrivs ovan om arbetsgivare tillämpas också på företagare och persongrupper.

3 §

Plan för överlåtelse av ett bestånd

Den överlåtande försäkringskassans styrelse och den övertagande försäkringskassans styrelse ska för överlåtelsen av försäkringsbeståndet upprätta en skriftlig plan som ska dateras och undertecknas.

Planen för överlåtelse av försäkringsbeståndet ska innehålla åtminstone

- 1) den överlåtande försäkringskassans och den övertagande försäkringskassans firmanamn, företags- och organisationsnummer och hemort,
 - 2) en utredning om syftet med överlåtelsen av försäkringsbeståndet,
 - 3) vid behov förslag till ändring av den övertagande försäkringskassans stadgar,
 - 4) en utredning om vad som har avtalats om delägarskap som gäller det försäkringsbestånd som ska överlåtas,
 - 5) en utredning om det försäkringsbestånd som ska överlåtas och de tillgångar som ska överlåtas som motsvarande medel,
 - 6) förslag till ett eventuellt vederlag för överlåtelse av försäkringsbeståndet och till villkor för vederlaget,
 - 7) en utredning om att den överlåtande försäkringskassan och den övertagande försäkringskassan efter överlåtelsen uppfyller de krav som föreskrivs i 4 och 5 kap.,
 - 8) förslag till planerad tidpunkt för överlåtelsen av försäkringsbeståndet,
 - 9) förslag till eventuella andra villkor för överlåtelse av försäkringsbeståndet.
- Bestämmelserna i 2 mom. 7 punkten tillämpas inte på en överlåtande försäkringskassa som trätt i likvidation.

4 §

Framläggande och sändande av handlingar

Följande handlingar ska under minst en månad före det kassamöte som beslutar om överlåtelse eller övertagande av ett försäkringsbestånd hållas tillgängliga för de försäkrade och delägarna på försäkringskassans kontor eller webbplats samt vara framlagda vid kassamötet:

- 1) planen för överlåtelse av försäkringsbeståndet,
- 2) varje i överlåtelsen av försäkringsbeståndet deltagande försäkringskassas bokslut, verksamhetsberättelse och revisionsberättelse för den senast avslutade räkenskapsperioden,
- 3) styrelsens redogörelse för de omständigheter som efter försäkringskassans senaste bokslut och verksamhetsberättelse väsentligt har påverkat försäkringskassans ställning samt för de omständigheter som kan vara av betydelse vid övervägande av om avtalet om överlåtelse av försäkringsbeståndet ska godkännas,
- 4) den övertagande försäkringskassans stadgar och vid behov förslag till sådana ändringar av stadgarna som föranleds av ansvarsöverföringen.

Framläggande av handlingarna enligt 1 mom. ska nämnas i kallelsen till det kassamöte som ska fatta beslut om överlåtelsen av försäkringsbeståndet. De handlingar som avses ovan ska utan dröjsmål sändas till de försäkrade och de delägare som begär dem, om handlingarna inte kan sparas och skrivas ut från försäkringskassans webbplats.

5 §

Överlåtelsen förfaller

Överlåtelsen av ett försäkringsbestånd förfaller, om överlåtelsen av försäkringsbeståndet inte godkänns utan ändringar i den överlåtande försäkringskassan och övertagandet av försäkringsbeståndet i den övertagande försäkringskassan eller i försäkringsbolaget.

Finansinspektionen ska utan dröjsmål underrättas om försäkringskassans kassamötes eller styrelses beslut om att godkänna eller förkasta överlåtelsen eller övertagandet av försäkringsbeståndet.

6 §

Finansinspektionens samtycke eller överlåtelsen förfaller

Efter att den överlåtande och den övertagande försäkringskassan eller försäkringsbolaget har godkänt överlåtelsen av försäkringsbeståndet ska Finansinspektionen ge sitt samtycke till överlåtelsen,

- 1) om åtgärden inte kränker de försäkrade förmånerna,
- 2) om den inte kan anses äventyra en sund utveckling av försäkringsverksamheten,
- 3) om Finansinspektionen har godkänt den ändring av den övertagande försäkringskassans stadgar som avses i 4 § 1 mom. 4 punkten.

Om samtycke inte har sökts inom föreskriven tid eller om det har vägrats och beslutet om vägran har vunnit laga kraft, förfaller överlåtelsen av försäkringsbeståndet.

7 §

Överlåtelsens tidpunkt och rättsverkningar

Försäkringsbeståndet och de tillgångar som motsvarar det övergår samtidigt till den övertagande försäkringskassan eller försäkringsbolaget vid den tidpunkt som anges i planen för överlåtelse av beståndet efter det att Finansinspektionen har gett sitt samtycke till åtgärden. Den överföringstidpunkt som anges i planen ska infalla senast sex månader efter det att överlåtelseplanen upprättades.

Finansinspektionen kan på ansökan besluta att försäkringsbeståndet och de tillgångar som motsvarar det övergår samtidigt vid en senare tidpunkt än den som anges i 1 mom.

8 §

Upplösning av en kassa som överlåtit hela sitt försäkringsbestånd

En försäkringskassa som har överlåtit hela sitt försäkringsbestånd och som inte har trätt i likvidation ska försättas i likvidation och upplösas. Bestämmelserna i 9 § i detta kapitel, 12 kap. 24–27 §, 13 kap. 3, 4 och 7–10 §, 11 § 1 och 3 mom. samt 13, 15, 16, 33, 37 och 38 § i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor samt 10 kap. 6 och 7 §, 10 § 1 mom. samt 11 och 13 § i denna lag ska tillämpas på likvidationen och upplösningen av försäkringskassan.

9 §

Förordnande om likvidation och avregistrering

Finansinspektionen ska vidta åtgärder för att försätta en försäkringskassa i likvidation, om den upptäcker att försäkringskassan inte i den situation som avses i 8 § har fattat beslut om att försättas i likvidation.

Finansinspektionen ska avlägsna en försäkringskassa ur registret över pensionsstiftelser och pensionskassor i stället för att försätta den i likvidation, om försäkringskassans tillgångar inte räcker till för betalning av likvidationskostnaderna eller om uppgifter om tillgångarnas storlek inte kan fås och ingen delägare, ingen borgenär och ingen annan tar på sig ansvaret för likvidationskostnaderna.

Lagstadgad likvidation och upplösning

1 §

Upplösning av en försäkringskassa

Detta kapitel tillämpas på likvidation och upplösning av försäkringskassor.

Vid ett likvidationsförfarande utreds försäkringskassans ekonomiska ställning, betalas skulderna, skiftas återstoden av försäkringskassans tillgångar och upplöses försäkringskassan.

2 §

Likvidationsskyldighet

En försäkringskassa ska försättas i likvidation och upplösas,

1) om antalet försäkrade vid utgången av de två senaste kalenderåren inte har uppgått till det minsta antal som anges i 2 kap. 2 § eller i försäkringskassans stadgar och det inte kan anses sannolikt att antalet inom de närmaste fyra månaderna kommer att stiga till ett högre antal än vad som avses ovan,

2) om försäkringskassans bokslut visar underskott eller om ett eventuellt startkapital underskrider det i försäkringskassans stadgar fastställda beloppet och om underskottet inte har täckts eller startkapitalet inte har höjts till fullt belopp under de två följande räkenskapsperioderna,

3) om den inte uppfyller de krav på grunderna för beräkning av ansvarsskulden som anges i 4 kap. eller de krav på täckning av ansvarsskulden och på separat täckning som anges i 5 kap.,

4) om alla delägare i försäkringskassan upphör med den verksamhet inom vilken de försäkrade personerna är verksamma,

5) om den enligt sina stadgar ska upplösas, eller

6) om Finansinspektionen med stöd av 26 § i lagen om Finansinspektionen (878/2008) har förordnat om upplösning av kassan.

Finansinspektionen kan i enskilda fall, om de försäkrade förmånerna inte äventyras, förlänga den föreskrivna tid som anges i 1 mom. 1 punkten till högst ett år och i det fall som avses i 4 punkten i det momentet på ansökan samtycka till att verksamheten fortsätter högst fem år åt gången, på de villkor som den bestämmer i sitt beslut.

3 §

Kassamöte under likvidationen

Styrelsen ska utan dröjsmål sammankalla kassamötet i en situation som avses i 2 § 1 mom. Om Finansinspektionen har beviljat tillstånd enligt 2 mom. i den paragrafen att förlänga den föreskrivna tid som nämns i 1 mom. 1 eller 4 punkten i den paragrafen, ska styrelsen sammankalla kassamötet utan dröjsmål när den tidsfrist som Finansinspektionen beviljat har löpt ut.

Utöver vad som bestäms i försäkringskassans stadgar ska en skriftlig möteskallelse sändas till varje delägare. Styrelsen ska underrätta Finansinspektionen om kallelsen till kassamötet.

4 §

Förordnande om likvidation

Finansinspektionen ska vidta åtgärder för förordnande om likvidation av en försäkringskassa, om Finansinspektionen upptäcker att försäkringskassan i en situation som avses i 2 § 1 mom. inte har fattat beslut om att försättas i likvidation eller inte har gjort en ansökan som avses i 2 mom. i den paragrafen.

5 §

Förbud mot att använda kassans tillgångar

Finansinspektionen kan förbjuda en försäkringskassa som trätt i likvidation att överlåta eller pantsätta kassans egendom samt förbjuda användningen av de tillgångar i försäkringskassan som förvaltas av en kapitalförvaltare eller ett förvaringsinstitut enligt 5 kap. 16 §.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får en arbetsplatskassas tillgångar överlåtas till Folkpensionsanstalten på det sätt som avses i 16 kap. 4 § 2 mom. i sjukförsäkringslagen.

6 §

Verksamhetsplan

Likvidatorn ska för försäkringskassan göra upp en verksamhetsplan som gäller likvidationen och innehåller följande uppgifter om försäkringskassans skulder och ett förslag till hur de ska betalas under likvidationen:

- 1) en uppskattning av de förmåner som förfaller till betalning under likvidationen,
- 2) skulder som har en sakrättslig säkerhet i pensionskassans egendom,
- 3) löpande administrationskostnader för försäkringskassans verksamhet och till följd av likvidationsförfarandet,
- 4) obetalda förmåner som har förfallit till betalning före likvidationens början,
- 5) andra eventuella skulder för vilkas del rättsgrunden har uppkommit innan likvidationsförfarandet inleddes.

Den plan som avses i 1 mom. ska lämnas till Finansinspektionen för godkännande.

7 §

Verksamhetsbegränsning

En försäkringskassa som har försatts i likvidation får fortsätta med försäkringsverksamhet endast i den omfattning som är nödvändig för att trygga de försäkrades och förmåntagarnas förmåner. Likvidatorn ska bestämma den tidpunkt när försäkringskassans försäkringar upphör att gälla.

En försäkringskassa som har trätt i likvidation får inte försäkra nya personer eller ta ut avgifter vars grund har uppkommit efter trädandet i likvidation.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas inte vid likvidation som gäller arbetsplatskassor.

8 §

Uppsägning av en fordran till omedelbar betalning

En försäkringskassa som har försatts i likvidation kan säga upp en fordran på en delägare till omedelbar betalning, om försäkringskassan saknar kontanta medel för de kostnader som avses i 6 § 1 mom. 3 punkten och som dess likvidationsförfarande medför.

9 §

Borgenärer med förmånsrätt

När en försäkringskassa har trätt i likvidation har de försäkrade och förmånstagarna för sin andel av den ansvarsskuld som avses i 4 kap. 1 § samma förmånsrätt till försäkringskassans tillgångar som innehavaren av en handfången pant har till den pantsatta egendomen. I försäkringskassans stadgar kan det bestämmas närmare om uträkningen av denna andel vid likvidation.

Förmånsrätten enligt 1 mom. försämrar inte den rätt som tillkommer innehavaren av en handfången pant eller en i egendomen beviljad inteckning och hindrar inte att de skulder som avses i 6 § 1 mom. 2 och 3 punkten betalas under likvidationen.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas på en arbetsplatskassas tillgångar till den del som motsvarar den andel av tilläggskyddet som de försäkrade och förmånstagarna finansierar, av arbetsplatskassans ansvarsskuld.

10 §

Offentlig stämning

Likvidatorn ska utan dröjsmål söka offentlig stämning på försäkringskassans borgenärer på bekostnad av den kassa som har försatts i likvidation.

I den offentliga stämningen ska nämnas att de försäkrade i försäkringskassan, pensionsstagarna eller mottagarna av andra förmåner eller förmånstagarna inte behöver anmäla sina fordringar vid likvidation och att förmånsrätt för dem enligt 9 § inte behöver krävas. I övrigt ska bestämmelserna om stämning i lagen om offentlig stämning (729/2003) iakttas.

11 §

Betalning av skulder och skifte av egendom

Efter den dag som utsatts i ansökan om offentlig stämning enligt 10 § på försäkringskassans borgenärer och efter det att försäkringskassans försäkringar har upphört att gälla, ska likvidatorn betala alla kända skulder med försäkringskassans återstående tillgångar. Först betalas de skulder som uppkommer i likvidationsförfarandet och de skulder med förmånsrätt som avses i 9 §, och därefter betalas övriga skulder. Om en skuld är tvistig eller inte har förfallit till betalning eller av någon annan orsak inte kan betalas, ska behövliga tillgångar reserveras. Om försäkringskassan har tillgångar efter att ha betalat sina skulder och fullgjort alla sina övriga förbindelser, ska dessa tillgångar användas i enlighet med försäkringskassans stadgar.

Om tillgångarna inte har kunnat skiftas inom två år, ska Finansinspektionen bestämma den tidpunkt då tillgångarna ska skiftas på det sätt som föreskrivs i stadgarna. Om den oskiftade andelen är obetydlig i förhållande till de skiftade tillgångarna, kan Finansinspektionen på anmälan av likvidatorerna bestämma att andelen ska tillfalla staten eller användas för något ändamål som står kassans verksamhet nära.

12 §

Förteckning över proportionstal vid skifte

Likvidatorerna ska utan dröjsmål göra upp en förteckning över de proportionstal enligt vilka skiftet ska verkställas. Förteckningen ska lämnas till Finansinspektionen, där den i 30 dagar ska hållas tillgänglig för dem som saken gäller. Finansinspektionen ska i den officiella tidningen offentliggöra att förteckningen finns tillgänglig. Omprövning av proportionstalen får begäras hos Finansinspektionen inom 30 dagar från utgången av den tid förteckningen hållits tillgänglig.

13 §

Klander av slutredovisning och skifte

Om någon vill klandra den slutredovisning som avses i 13 kap. 33 § i lagen om pensionsstiftelser eller pensionskassor eller det skifte av tillgångar som avses i 11 § i detta kapitel, ska talan mot försäkringskassan väckas vid tingsrätten på försäkringskassans hemort inom tre månader efter det att slutredovisningen har lagts fram vid kassamötet enligt 13 kap. 33 § i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor.

14 §

Avslutande av likvidation samt fortsatt verksamhet

Om en försäkringskassa under likvidationen uppfyller kraven enligt 2 § 1 mom. ska delägarna och de försäkrade i försäkringskassan sammankallas av likvidatorn för att besluta om försäkringsverksamheten ska fortsätta. Efter det att revisorn yttrat sig i ärendet får delägarna och de försäkrade med en kvalificerad majoritet på två tredjedelar eller med en större kvalificerad majoritet enligt stadgarna besluta att likvidationen ska avslutas och att försäkringsverksamheten ska fortsätta. För avslutande av en arbetsplatskassas likvidation krävs dessutom samtycke av Folkpensionsanstalten.

När ett beslut om avslutande av likvidationen och om fortsatt verksamhet för försäkringskassan har fattats ska en styrelse väljas för försäkringskassan enligt vad som anges i försäkringskassans stadgar. Likvidatorns uppdrag upphör när styrelsen har blivit vald. Likvidatorn ska ge en sådan slutredovisning över sin verksamhet som avses i 13 kap. 33 § i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor.

Styrelsen ska utan dröjsmål anmäla beslutet om avslutande av likvidationen till Finansinspektionen för anteckning i registret över pensionsstiftelser och pensionskassor. Till anmälan ska fogas det revisorsutlåtande som avses i 1 mom.

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om innehållet i den anmälan som avses i 3 mom.

15 §

Borgenärer med förmånsrätt vid konkurs

Vad som i 9 § föreskrivs om borgenärernas och förmånstagarnas förmånsrätt tillämpas också vid konkurs som gäller försäkringskassor.

10 kap.

Straffbestämmelser

1 §

Olovligt bedrivande av försäkringskasseverksamhet

Den som uppsåtligen

1) före den registrering som avses i 1 kap. 4 § 2 mom. utanför den verksamhetskrets som avses i 5 eller 7 § i det kapitlet bedriver försäkringskasseverksamhet i strid med det syfte för verksamheten som föreskrivs i 4 § 1 mom. i det kapitlet genom att försäkra andra än de personer som avses i 6 § i det kapitlet eller i strid med 9 kap. 2 § utan att försätta försäkringskassan i likvidation, eller

2) upptar nya försäkrade i en försäkringskassa i strid med 9 kap. 7 § 2 mom.,

ska, om inte gärningen är ringa, för *olovligt bedrivande av försäkringskasseverksamhet* dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

2 §

Försäkringskassebrott

Den som uppsåtligen

1) i annat fall än som ombud är mellanhand för någon annan för att kringgå en bestämmelse om begränsning av den rösträtt som föreskrivs i 3 kap. 16 § i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor,

2) använder en försäkringskassas tillgångar i strid med 5 kap. 3 §,

3) delar ut en försäkringskassas tillgångar till kassans delägare i strid med 4 kap. 14 §, eller

4) i strid med förbud som Finansinspektionen har meddelat med stöd av 9 kap. 2 § i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor överlåter eller pantsätter egendom som är i en försäkringskassas besittning,

ska, om inte gärningen är ringa eller om inte strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag, för *försäkringskassebrott* dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

3 §

Försäkringskasseförseelse

Den som uppsåtligen

1) bryter mot vad som i 3 kap. 17 § 3 mom. i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor föreskrivs om att hålla kassamötets protokoll tillgängliga,

2) underlåter att till Finansinspektionen lämna en i 3 kap. 4 § avsedd underrättelse om att en ansvarig matematiker utnämns eller avsatts,

3) underlåter att till Finansinspektionen lämna de beräkningsgrunder för att bestämma försäkringsavgifterna som avses i 4 kap. 6 §,

4) underlåter att till Finansinspektionen lämna den i 7 kap. 10 § avsedda slutredovisningen för fusion eller delning eller den i 13 kap. 33 § i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor avsedda slutredovisningen för likvidation,

5) underlåter att lämna till Finansinspektionen den i 9 kap. 3 § avsedda underrättelsen om kallelse till det kassamöte som beslutar om försättande i likvidation, den i 13 kap. 9 § i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor avsedda underrättelsen om försättande i likvidation och om val av likvidator, den i 9 kap. 6 § avsedda underrättelsen om en verksamhetsplan som gäller likvidationen, den i 13 kap. 36 § i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor avsedda underrättelsen om upplösning av pensionsanstalten eller den i 9 kap. 14 § i denna lag avsedda underrättelsen om avslutande av likvidation,

6) bryter mot bestämmelserna om upprättande av bokföring, bokslut eller verksamhetsberättelse i 3 kap. 7 eller 8 § eller i 6 kap. 1–5, 7 eller 8 § i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor eller mot bestämmelserna om lämnande av bokslut, verksamhetsberättelse, revisorernas utlåtande samt statistikberättelse till Finansinspektionen i 6 kap. 13 § i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor, eller

7) underlåter att till Finansinspektionen lämna den i 2 kap. 5 § avsedda underrättelsen om ändringar i delägarförteckningen eller den i 9 kap. 5 § i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor avsedda underrättelsen om ändringar i de uppgifter som antecknats i registret,

ska, om inte gärningen är ringa eller om inte strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag, för *försäkringskasseförseelse* dömas till böter.

För försäkringskasseförseelse döms också den som av grov oaktsamhet förfar på det sätt avses i 1 mom. 2–7 punkten.

948/2021

11 kap.

Ikraftträdande

1 §

Ikraftträdande

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas separat genom lag.

Helsingfors den 19 november 2021

Republikens President

Sauli Niinistö

Social- och hälsovårdsminister Hanna Sarkkinen